

Департамент культури, туризму, національностей та релігій
Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад "Запорізька обласна бібліотека для дітей "Юний читач"
Запорізької обласної ради

Сучасна дитяча проза України

Популяризація творчості сучасних українських дитячих письменників
Методичні рекомендації бібліотекарям

Запоріжжя, 2017

Сучасна дитяча проза України. Популяризація творчості сучасних українських дитячих письменників: Методичні рекомендації бібліотекарям / укладач Л. В. Данилова; Запорізька обласна бібліотека для дітей "Юний читач". – Запоріжжя, 2017. – 12 с.

Методичні рекомендації містять відомості про творчість письменників та рекомендації щодо популяризації їх творів.

Розраховано на бібліотечних фахівців та широке коло читачів.

Укладач
Комп'ютерна верстка
Відповідальний за випуск

Данилова Л. В.
Веселова Л. Г.
Данилова Л. В.

Українська література для дітей і підлітків у XXI столітті вирізняється тематичним і жанровим різноманіттям. Цей період якісно відрізняється від попередніх не тільки новими ідеями і проблематикою, а й іншим рівнем сприйняття текстів: іншими є і читацькі очікування.

На початку XXI ст. вперше на пострадянському просторі дитяче читання починають розглядати не лише як засіб навчання та виховання, а і як засіб розваги, відпочинку, емоційного розвантаження дитини. Інтерес до дитячої книжки зростає, особлива увага приділяється її якості. Над розв'язанням цієї проблеми успішно працюють письменники, ілюстратори, видавці. Час вносить свої корективи у тематику, жанрові, образні параметри у модель сучасної української книжки для дітей.

Розвиток літератури для дітей на сучасному етапі можна охарактеризувати такими **ознаками:**

- відсутність тематичного обмеження; подолання тематичних табу, які існували в радянській літературі;
- добре розвинена жанрова система літератури для дітей;
- домінування фантастичного над реальним у літературі для дітей молодшого і середнього шкільного віку; превалювання реалістичної прози у літературі для читачів старшого шкільного віку;
- поетичні тексти адресовано здебільшого дітям дошкільного та молодшого шкільного віку, тоді як прозові – читачам-підліткам і юнацтву;
- у центрі оповіді знаходиться дитина, що не завжди є позитивним героєм;
- поглиблюється психологічна характеристика персонажів;
- використовуються фольклорні сюжети, мотиви та образи, а також переосмислюється літературна традиція попередніх епох;
- відбувається зміна у функціональних параметрах твору: він розрахований не тільки на те, щоб навчити і виховати, а й щоб реалізувати комунікативний процес (автор-текст-читач), запропонувати читачеві новий емоційний досвід, розважити дитину.

З 2003 року спостерігається прогрес у розвитку книговидавництва в Україні. Про це свідчить збільшення щорічної кількості назв видань, а також видавнича інфраструктура оформилася не лише кількісно, а й якісно, зросла частка ринку видань оригінальних творів, творів нової генерації українських дитячих авторів, з'явилась нова література для підлітків.

З метою популяризації сучасної української літератури для дітей проводиться активна рекламно-інформаційна діяльність видавництва, організуються авторські презентації, письменники беруть участь у різноманітних конкурсах, з'являються відгуки і рецензії, обговорюються книги на форумах у соцмережах. Твори Анатолія Качана, Галини Малик, Сашка Дерманського, Володимира Рутківського, Івана Андрусяка, Марини Павленко, Олександра Гавроша, Ніни Бічуї, Олеся Бердника,

Валентина Чемериса введени до шкільної програми з літератури і набули популярності серед юних читачів.

Розвивається і поезія для дітей. Вона представлена віршами, загадками, скоромовками, лічилками, байками, поемами, віршованими казками, піснями, віршами-іграми, каламбурами, іронічною поезією, ігровою поезією – і це далеко не всі жанрові різновиди поетичних текстів, що їх пропонують сучасні поети різним віковим групам читачів. Тематичний діапазон теж широкий: твори про природу, дитинство, казкових героїв, родину, Батьківщину, вірші на морально-етичну, національно-патріотичну, громадянську теми; поезія за фольклорними сюжетами й мотивами.

Серед українських дитячих поетів сучасності вирізняються Іван Андрусяк, Юрій Бедрик, Василь Голобородько, Михайло Григорів, Роман Скиба, Сергій Пантук, Григорій Фалькович, Галина Малик, Галина Кирпа, Мар'яна Савка.

Вірші для дошкільнят і молодших школярів презентують Леся Мовчун, Оксана Луцевська, Тетяна Щербаченко, Оксана Кротюк.

Діти середнього і старшого шкільного віку читають пейзажну, інтимну, громадянську, філософську лірику Ліни Костенко, Наталки Білоцерківець, позначені постмодерновими шуканнями поезії Юрія Андруховича, Павла Вольвача, Оксани Забужко, Василя Махна, Маріанни Кіяновської, Сергія Жадана та інших поетів.

Сучасна проза для дітей характеризується жанрово-тематичним різноманіттям. Кожну вікову категорію читачів цікавлять різні теми, а широкий горизонт очікувань диктує й іншу форму твору. Читачам дошкільного та молодшого шкільного віку адресовані казки та оповідання, дітям середнього шкільного віку – повісті-казки, пригодницька й пригодницько-фантастична проза, для середнього і старшого шкільного віку митці пишуть реалістичні оповідання, пригодницькі, детективні, історичні повісті й романи. Реалістичні твори торкаються проблем, якими живуть діти, підлітки у сучасному суспільстві, фантастичні – презентують найрізноманітніші уявні світи, в яких панують закони казкового жанру. Шлях героя, його випробування, всі події у творі підпорядковані одній меті: показати перемогу добра над злом, відновлення справедливості та встановлення істини.

Найвідоміші прозаїки сучасності, що пишуть для дітей: Леся Мовчун, Дзвінка Матіяш, Богдана Матіяш, Оксана Луцевська, Сашко Дерманський, Надійка Гербіш, Мар'яна та Тарас Прохаськи, Зірка Мензатюк, Галина Ткачук, Володимир Читай, Іван Андрусяк, Сашко Лірник, Марія Чумарна, Леся Воронина, Галина Пагутяк, Андрій Бачинський, Марина Павленко, Степан Процюк, Ірен Роздобудько, Валентин Бердт, Ніна Бічужа, Оксана Сайко, Володимир Рутківський, Андрій Кокотюха, Олесь Ільченко та інші.

Найменшою мірою представлена сучасна драматургія для дітей. По-перше, твори, які з'явилися друком, як правило, адресовані дітям молодшого шкільного віку. По-друге, сучасний юний читач не виявляє інтересу до цього жанру. Можливо, саме ці чинники і впливають на постійне "відставання" драматургії. Однак, деякі письменники

звертаються до драматичних жанрів і вдало реалізують авторські ідеї та задуми. Передусім маємо на увазі твори для дітей Надії Симчич, Лесі Мовчун, Зірки Мензатюк.

Отже, спонукання сучасної дитини до читання – це одна з найважливіших справ у роботі бібліотекаря, бо знайти індивідуальний підхід до кожного читача досить складно, і просте переконання не завжди гарантує результат. Щоб зацікавити читачів, слід використовувати цікаві і близькі для них жанри. Насамперед, це жанр детективу для дітей.

В Україні на сьогодні їх вже достатня кількість: Леся Воронина «Суперагент 000», Богдан Жолдак «Коли генії плачуть», Анатолій Птіцин «Посмішка азовського крокодила», Андрій Кокотюха «Клуб боягузів», Олесь Ільченко «Смертельний круїз», Анатолій Костецький «Мінімакс – кишеньковий дракон», Євген Філ «Божевільні канікули» та багато інших. Значна кількість названих книг вийшла друком у серії «Дивний детектив 08», заснованій видавництвом «Грані-Т». Крім того, видавництво «Зелений пес» започаткувало серію «Для читання під партою». З цієї серії варто назвати книжку Ірини Потаніної «Дівчата на стежці війни».

Для проведення бібліотечних заходів можна скористатися цим жанром для підвищення читацької культури дітей, розвитку їхньої уваги, пам'яті, уяви, асоціативного та логічного мислення, уміння самостійно та колективно працювати з текстом, свідомо читати та осмислювати прочитане.

Краще це зробити за допомогою активних форм роботи: **літературної інтелектуально-пізнавальної гри, вікторини, брейн-рингу, інтелект-шоу.**

Пропонуємо провести **брейн-ринг за твором Лесі Вороніної «Суперагент 000».**

Перед початком гри бібліотекар може розповісти про життєвий та творчий шлях письменниці з використанням відеопрезентації. Бажана книжкова виставка творів Лесі Вороніної.

Для гри можна взяти лише один розділ з книжки «Суперагент000. Таємниця золотого кенгуру». Завдання команд – якнайшвидше дати правильну відповідь на поставлені питання і подати звуковий сигнал. Час на обдумування відповіді – 1 хвилина.

Ведуча: Леся Воронина, її справжнє ім'я – Олена Воронина, народилась у Києві 1955 року. У 1979 році закінчила філологічний факультет Київського університету. Нині – відома письменниця, журналістка, перекладач. З 1991 року працює у дитячому журналі «Соняшник». Під псевдонімом Гаврило Гава написала понад сто сюжетів коміксів, що впродовж 13 років з'являлися на сторінках цього часопису. Працювала на радіо «Культура», з 2011 року очолює видавництво «Прудкий равлик». Нагороджена

низкою літературних премій, серед яких «Книжка року» (2004), «Коронація слова» (2005), лауреат конкурсу «Книжка року Бі-Бі-Сі» (2008).

Сама письменниця зізнається, що до літератури – і до дорослої, і до дитячої – ставиться дуже добре, вважає, що це найгеніальніший винахід людства, бо якби не було книжок, світ був би набагато жорстокіший і примітивніший. Л. Воронина вірить, що після того, як дитина прочитає її книжку, їй захочеться зробити щось добре й гарне. Звідси випливає й розуміння авторкою завдання літератури – робити людей кращими.

Активно розвиває письменниця також жанр дитячого детективу. Вона – авторка дитячих іронічних детективів, об'єднаних у серію «Суперагент 000»(1996-2006).

Питання до брейн-рингу

1. Із скількох частин (історій) складається книжка «Суперагент 000. Таємниця золотого кенгуру»? Назвіть їх. *(З п'яти . Неймовірна, дивовижна, фантастична, шалена, героїчна);*

2. Якою фразою починаються всі п'ять детективних історій? *(«Суперагент Гриць Мамай сидів у позі лотоса»);*

Питання до першої історії «У пащі крокодила»

1. Для чого бабуся-ніндзя напоїла кота Шніцеля валеріановими краплями? *(Щоб дізнатися шифр);*

2. Як звали собаку-вбивцю – помічника бабці-ніндзя? *(Бультер'єр Льосік);*

3. За допомогою спеціальних біопроменив він міг вступати в контакт з тваринами, учив тварин думати. Хто це? *(професор Байда);*

4. Його інтелект дорівнює інтелектові члена-кореспондента Академії наук. Хто це? *(кіт Шніцель);*

5. Поясніть вислів «ефект бджоли». До кого з героїв він відноситься? *(до Гриця. Він уміє дивитись обома очима водночас на всі боки);*

Питання до другої історії «Пастка у підземеллі»

1. Де і чому Зореслава сушила пелюшки Яромира? *(На торсі Суперагента, адже, незважаючи на мороз 30⁰, тіло Гриця пашило, як праска: він перебував у нірвані);*

2. У чому таємниця лозової колиски? *(Її подарувала бабуся-ніндзя, у колиску був вмонтований мініатюрний радіопередавач, який дозволяв бандитці підслуховувати всі розмови Суперагента і, зрештою, зненацька захопити Зореславу з дитиною);*

3. Якою мовою, крім української, спілкуються герої? *(Есперанто);*

4. Кого і чому Суперагент називає камікадзе? *(кота Шніцеля, адже після самопожертви кіт назавжди втратив свій інтелект);*

5. Як діють павукощурі? (*Щелепами павукощур захоплює здобич, обплутавши сіткою, убиває її, впорскуючи всередину тіла отруту. Рідина діє на здобич, як травний сік, через годину хижак повертається і висмоктує з жертви вже частково перетравлену рідину*);

Питання до третьої історії «Таємниця підводного міста»

1. Чого навчає Яромир таргана Едика? (*працювати на комп'ютері*);
2. Яку пісню співає щасливий Суперагент? (*арію Петра з опери «Наталка Полтавка»*);
3. Що може зробити професор Байда з бандитською криївкою і зомбі? (*перетворити криївку на наукову лабораторію, а зомбі – на наукових співробітників*);
4. Хто і до кого звертається: «Чого тобі треба, жертво генетики»? (*Гриць до таргана Едика*);
5. Він володів умінням у потрібну мить концентрувати потужну енергію і розвивати швидкість 446 км. за годину? Хто це? (*Гриць*);

Питання до четвертої історії «У залізних нетрях»

1. З ким постійно спілкується Суперагент Гриць Мамай? (*з внутрішнім голосом*);
2. Продовжте цитату з твору: «У прозорій капсулі висіла...» (*бабця-ніндзя*);
3. У чому секрет Грицевого бронежилета? (*натиснувши на потайну кнопку, Гриць вмикав потужне магнітне поле, яке відштовхувало від його тіла будь-які металеві предмети*);
4. Який подвиг здійснили Суперагент Гриць Мамай та його син Яромир? (*вивільнили приховані сили Землі, які дрімали у найпотемніших глибинах, а в слушну хвилину врятували людство від загибелі*);
5. На що б перетворилася планета Земля, якби Суперагент зазнав поразки? (*на крижану пустелю*);

Питання до п'ятої історії «У пошуках золотого кенгуру»

1. Де відбувається дія цієї історії? (*в Австралії*);
2. На якому літальному апараті мандрують герої? (*на повітряній кулі*);
3. Яку улюблену Грицеву пісню співає Зореслава? (*«Чом ти не прийшов, як місяць зійшов»*);
4. Як Зореслава перемагає гадюку? (*вона наспівує старовинне замовляння*);
5. Хто каже такі слова: «Я відчуваю імпульси добра. Нехай до мене наблизиться дитина, що вміє літати і проходити крізь скелі»? (*золотий кенгуру*).

За кожну правильну відповідь команда гравців отримує жетон. Перемагає та команда, яка отримала більше жетонів. Переможцям вручаються дипломи і пам'ятні сувеніри.

Для презентації сучасної української літератури можна використати такі форми роботи як **book-slam, піар-флешbook, модний подіум, літературне лото.**

Доречні **інтерактивні виставки**, наприклад: «**Літературні перегони**». Суть цієї виставки полягає в тому, що діти повинні проголосувати за улюблену книгу, яка розміщена на виставці, а саме – опустити «смайлик» у кишеньку, зроблену з паперу біля книжки. Та книга, за яку буде віддано більше голосів-смайликів, стане переможцем книжкових перегонів.

Має сподобатись читачам і **виставка-рекомендація «Відгадай і прочитай»**. Готуючи цю виставку, книги необхідно обгорнути яскравим непрозорим папером, щоб не можна було прочитати назву твору і автора. А на обгортці бібліотекар напише цікаву коротеньку анотацію, за якою діти обиратимуть уподобану книжку.

Наприклад, книгу В. Нестайка «Дивовижні пригоди в лісовій школі» можна охарактеризувати так: «Казка про учнів лісової школи з ведмежою мовою викладання» а про книгу Ю. Нікітінського «Життя та зазвичайні пригоди Тамарочки Павлівни» написати: «Збірка цікавих та веселих історій про звичайних школярів і таких же вчителів».

Оживити будь-яку книжкову виставку допоможе **літературне лото**. Для цього потрібно уривки з літературних творів написати на картках, розкласти їх по колу рулетки, а гравець-читач має йти за стрілкою, що вкаже на картку. Далі він повинен визначити автора твору, назву і знайти цей твір на виставці.

З метою популяризації творчості українських сучасних письменників можна оформити **виставки книжок від одного автора або видавництва**, в тому числі і до ювілейних дат.

Наприклад: «**Осінь поезія Ліни Костенко**» (до 87-річниці від дня народження поетеси), «**Вічна дитинність творіння**» (до 80-річчя від дня народження В. Рутківського), «**Пригощаємо цікавою книгою**» (до Міжнародного дня дитячої книги), «**Про життя видатних дітей**» (серія книг сучасних українських авторів).

Для знайомства з новинками сучасної української літератури для учнів 9-11 класів можна провести **віртуальні інтернет-екскурсії** порталами і блогами, що використовуються для оцінки критиками сучасної літератури.

Велику увагу привертає український книжковий **інтернет-портал «Буквоїд» <http://bukvoid.com.ua/>**, що активно функціонує з 2008 року. Це не просто платформа, де зібрано критичні статті, а й місце, де можна ознайомитися з літературними новинками та головними подіями. Керівник проекту – журналіст Сергій Руденко. Зайти на сайт може кожен охочий, тому доречно звернути увагу лише на ключові моменти. Доволі актуальна рубрика «**Події**», тому що в ній представлено основні події України і світу, що стосуються літературного життя. У розділі «**Видавничі новинки**»

читач знайде інформацію про найновіші книги, що вийшли друком. Найцікавішою є рубрика «**Re: цензії**». Саме тут зібрано рецензії на літературу незалежно від року видання. Автори рецензій – люди, діяльність яких пов'язана з літературою. Статті оригінальні, цікаві, часто викликають неоднозначні думки.

Платформа «**ЛітАкцент**» <http://litakcent.com/> існує з 2007 року. Це спільний проект Києво-Могилянської академії та видавництва «Темпора». На сайті вказано, що він існує для розумних людей, які ще вірять у слово і думку з великої літери. «ЛітАкцент» насичений новинами, оглядами, блогами, анонсами, рецензіями, рефлексіями тощо.

Платформа «**Litcentr**» <http://litcentr.in.ua/> (громадська організація «Український літературний Центр») функціонує з 2008 року. Мета цього проекту – популяризація української літератури. Цей портал більше письменницький, але теж відіграє не останню роль у розвитку української літературної критики.

Рекомендації щодо проведення літературного подіуму «Модна книга»

Ця форма популяризації літератури цікава для будь-якої вікової категорії читачів. Для проведення модного дефіле треба облаштувати сам подіум, по якому будуть проходити учасники заходу, демонструючи книги автора, якого будуть популяризувати (це може бути звичайна килимова доріжка). Ведучий розповідає про книги і автора, вибираючи найцікавіший матеріал. До розповіді про книгу може долучитися і сам демонстратор, або ще один ведучий.

«**Модне дефіле**» можна поділити на декілька частин і представити книги у таких розділах: «**Ця нова стара класика**», «**Сучасні модні тенденції**», «**Літературний ріднокрай**», «**Барвистий казкограй**», «**Мистецька палітра**» тощо. Бажано використовувати буктрейлери до презентованих книг і, звичайно ж, обов'язкові книжкові виставки, які яскраво продемонструють літературу з фондів бібліотеки за обраними розділами. Доречно, якщо і демонстратор книги буде одягнений відповідно, наприклад, у костюм головного персонажа чи з елементами одягу тієї епохи, яка описується в книзі. Це може бути і будь-який казковий персонаж, який розкаже про улюблений твір. В кінці заходу обов'язково треба запропонувати учасникам взяти додому і прочитати улюблену книгу.

На будь-якому бібліотечному заході з популяризації сучасної української літератури для дітей доцільно запропонувати читачам **літературні ігри**.

Гра «Хто перший». На екрані проектуються портрети сучасних українських письменників. Учасникам гри пропонується першими назвати імена і прізвища митців відповідно до їхніх фото. Щоб ускладнити завдання, можна спроектувати і портрети зарубіжних письменників різних часів і довідатись, чи впізнають їх діти.

Гра «Літературний Всезнайко». Учасникам гри пропонується заповнити пропуски-прізвища письменників на паперових фотообкладинках книжок. Тобто, треба назвати автора книги за назвою твору.

Гра «Хрестики-нулики». Читачі кидають паперовий кубик. Якщо зверху випав «Х», то наводять приклад позитивного персонажа одного з творів сучасної української літератури, якщо «0» - приклад негативного персонажа. Відповідь аргументують, характеризуючи героя.

Гра «Крок вперед». Грають 2 учасники. Ведучий називає автора твору, а гравці повинні якнайшвидше назвати твір цього письменника. Хто швидше дасть відповідь, робить крок вперед. Перемагає той, хто дав більше правильних відповідей і досяг фінішу.

Діти і підлітки дуже прагнуть висловити свою думку і бути почутими, тож якщо під час літературних заходів спонукати їх роздумувати, вгадувати, жартувати, навчатися й дізнаватися про те, що їх справді хвилює, вони із вдячністю відгукнуться і подарують свою увагу навзаєм. Тому такі інтерактивні методи роботи з дітьми завжди доречні і корисні.

Використана література

1. Література для дітей// Українські письменники, Довідник.-К.:Велес, 2013.-с.296-301.
2. Богданець-Білоskalенко, Н. Сучасна українська література для підлітків: огляд останніх років/ Н.Богданець-Білоskalенко, Т. Качак // Українська мова і література в школах України.-2017.-№4.-с.21-24.
3. Герасименко, Н. Полювання на ірреальність:[жанр фентезі в сучасній українській літературі, в т.ч. дитячій] / Н.Герасименко// Літературна Україна.- 2015.- 26 березня.- №13.-с.10-11.
4. Дев'ятко, Н. На захист вітчизняної літератури для дітей та юнацтва: [Огляд повістей і романів для дітей українських авторів] / Н. Дев'ятко //Шкільний бібліотечно-інформаційний центр.- 2016.-№8.-с.19-24.
5. Дитяча література в незалежній Україні: тенденції розвитку, яскраві постаті, знакові тексти// Бібліотечка «Дивослова».- 2015.-№4- весь номер.
6. Дитяча україніка: популяризація творів письменників української діаспори: методичні поради,- К.,2013.-52с.
7. Качак, Т. Тема війни і миру в сучасній українській прозі для дітей та юнацтва/ Т.Качак// Українська література в загальноосвітній школі.-2015.-№3.-с.22-24.
8. Овдійчук, Л. Жанри та стильові особливості сучасної прози для дітей/ Л. Овдійчук// Українська література в загальноосвітній школі.- 2015.-№1.-с.35-38.
9. Панчук, С. У пошуках книг про себе, або що читати українським підліткам: [Про сучасну літературу для підлітків] /С. Панчук// Дніпро.- 2016.-№6-7.-с.184-188.
10. Петреченко,С. Подорож у світ дитячої української прози /С. Петреченко// Українська мова та література.-2013.-№24.-с.17-19.
11. Савка, М. Стан сучасної української літератури для дітей та підлітків / М. Савка // Українська мова та література,- 2011.-№1/2-с.21-22.
12. Сквиря, О. Що мають читати сучасні підлітки? / О. Сквиря // Шкільна бібліотека.-2017.-№4.-с.99.
13. Сучасна українська дитяча література// Шкільна бібліотека.-2011.-№11.-с.38-42.
14. Сучасні українські письменники:[Портрети]// Шкільний бібліотекар.-2016.-№10.-вкладка.
15. Тарасова, Д. «Якби Донбас виріс на українських книжках, він ніколи б не пустив «руській мір»:[Інтерв'ю з дитячим письменником та видавцем І. Андрусюком] / Д. Тарасова// Україна молода.- 2016.-28 липня-№94.-с.13.
16. Твори цих українських письменників треба мати у бібліотеці: [Короткі біографії, портрети сучасних українських письменників]// Шкільна бібліотека.-2017.-№2.-с.106-111.

17. Читаємо новинку: [Сучасна проза для підлітків: Дара Корній «Гонимарник», Сергій Гридін «Не такий»] // Шкільна бібліотека.-2015.-№4.-с.16-18.

18. Бутурлим,Т. Кращий знавець сучасної української літератури:[Літературна гра]/ Т. Бутурлим// Українська мова і література в школах України.- 2017.-№2.-с.54-62.

19. Літературний подіум «Модна книга»:[Нові імена та творчість у сучасній українській літературі: Дара Корній, Люко Дашвар, Ірен Роздобудько] // Шкільна бібліотека.- 2016.-№12.-с.11-13.

20. Микитин, Т. «Ритуал» М. та С. Дяченків: [Презентація книги] / Т. Микитин// Шкільна бібліотека.- 2013.-№1/2.-с.26-28.

21. Пригоди малих козаків: Літературна вікторина за романом В. Рутківського «Джури козака Швайки» // Історична доля України в національній літературі для дітей і підлітків. Вип.4: Методичні поради організаторам дитячого читання,- Київ, 2008.

22. Слюсар, А. А. Кокотюха «Таємниця козацького скарбу»: [Вікторина] / А. Слюсар // Шкільна бібліотека,- 2016.- №4.-с.77.

23. Слюсар, А. Літературна морока:[Кросворд за фантастичною повістю Галини Малик «Злочинці з паралельного світу»] / А. Слюсар// Шкільна бібліотека.-2016.-№5.-с.63.

24. Слюсар, В. Українська дитяча література в іграх :[Кросворди за творами сучасних українських письменників]/ В. Слюсар. // Шкільна бібліотека.- 2016.- №1.-с.45-48.

25. Супрунюк, О.Б. «Ліза та Цюця П», або «слідство ведуть п'ятикласники»: [Урок-детектив за книгою Л. Денисенко] / О.Б. Супрунюк // Шкільний бібліотекар.- 2016.-№11.-с.11-16.

26. Експедиція у казку:[Літературні ігри за творами Т. Стус, І. Андрусяка, І. Роздобудько, Н. Найдич] // Розкажіть онуку.-2017.-№3.-с.3-10.

Комунальний заклад "Запорізька обласна бібліотека для дітей
"Юний читач" Запорізької обласної ради

69006
м. Запоріжжя
вул. В.Лобановського, 14

Телефони: (061) 236-85-62
236-85-63
236-86-27
236-86-49
Факс: 61) 236-85-62

Ел. пошта: zobd@ukr.net
Сайт: zobd.zp.ua